

TURİZM PSİKOLOJİSİ

DR.ÜYESİ DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

TURİZM, TURİST VE ÇEVRE ETKİLEŞİMLERİ-1

KAYNAK: Duran, E. ve Aslan, C. (2016). Turizmin Sosyal Psikolojik Dinamikleri. İstanbul: Paradigma Akademi.

Çevre ve Turizm İlişkisi

- Çevre (doğal ve kültürel bileşenleri ile birlikte) ve turizm, birbiri ile yakıdan ilişkili kavramlardır.
- Turizmin sürekliliği için doğal ve kültürel kaynakların korunması, geliştirilmesi gerekir; kültürel ve doğal değerlerin geliştirilmesi için de turizm önemli bir araçtır.
- Turizm ve çevre arasındaki karşılıklı bir etkileşim olduğunu söylemek mümkündür.

Çevre ve Turizm İlişkisi

- Çevre, her şeyden önce turizm için temel çekim faktörlerinden biri olarak kabul edilmektedir.
- Aynı zamanda turizm de çevre üzerinde farklı etkileri söz konusudur.
- Bu karşılıklı etkileşim turizm açısından hayati öneme sahip olmakla birlikte, turizm var olması büyük ölçüde çevrenin varlığına bağlıdır.
- Turizm ve çevre arasında dört temel ilişki bulunmaktadır:

Çevre ve Turizm İlişkisi

- ✓ Pazarlanabilir turizm çekim kaynağı ya da turistik ürün olarak doğal çevre,
- ✓ Turizm işletmelerinin çevresel etkilerinin azaltacak ya da asgari düzeye indirecek şekilde yönetilmesi,

Çevre ve Turizm İlişkisi

- ✓ Turizmin, çevrenin korunmasına doğrudan ya da dolaylı ekonomik ya da diğer maddi katkıları,
- ✓ Turistlerin çevreye karşı tutumları ve turistik hizmet sağlayıcılar tarafından çevre konusunda eğitilmeleri.

Turizmin Çevresel Etkileri

- Günümüzün en önemli endüstrilerinden biri olarak kabul edilen turizm endüstrisinin çevre üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkileri bulunmaktadır.
- Turizm endüstrisinin temel çekicilikleri arasında yer alan doğal ve kültürel kaynaklar bir taraftan kendi turistik taleplerini yaratırken, aynı zamanda bu kaynakların turistler tarafından kullanımına bağlı olarak doğal ve sosyo-kültürel yapıda bir takım olumsuzluklar da ortaya çıkmaktadır.
- Turizmin doğal, kültürel, mekânsal ve toplumsal çevre üzerinde bozulmaya yol açması, kendi varlığını tehlikeye sokmaktadır.

Turizmin Çevresel Etkileri

- Başka bir ifadeyle sürdürülebilirliği açısından çevre ile çok yakından ilişkisi olan turizm sektörü kaynakların pazarlanması sırasında kısa vadeli yararlar peşinde koşarsa, hammaddesi olan kaynaklara zarar verebilmektedir.
- Ancak turizmin çevresel değerlere bir zenginlik katması durumunda ise, kendi sürekliliğini sağlama yolunda önemli adımlar atılmış olmaktadır.
- Turizmin çevre üzerindeki etkilerini hem doğal hem de yapay çevre unsurlarını içeren «fiziksel çevre» ile toplumsal unsurlar içeren «sosyo-kültürel çevre» bağlamında incelemek gerekmektedir.

Turizmin Çevresel Etkileri

- **Fiziksel Çevre:** İnsanın içinde yaşadığı, varlığını, özelliklerini ve niteliğini fiziksel olarak algıladığı ortamdır.
  - Doğal çevre: İnsan emeğine bağlı olmaksızın doğanın kendi kendine hazırlanmış olduğu çevredir.
  - Yapay çevre: İnsanın doğal çevresinde bulunmuş olduğu yeraltı ve yerüstü zenginliklerini kullanarak yarattığı çevredir.
- Turizmin fiziksel çevre üzerindeki olumlu etkileri şunlardır:

Turizmin Çevresel Etkileri

- Turizmin fiziksel çevre üzerindeki olumlu etkileri şunlardır:
  - ✓ Doğal çevrenin ve yaban hayatının korunması,
  - ✓ Arkeolojik ve tarihi mekanların ve mimari karakterin korunması,
  - ✓ Çevresel duyarlılığın arttırılması,
  - ✓ Fiziksel alanlara yeni kullanım alanları sağlayarak yeni turistik çekiciliklerin yaratılması,
  - ✓ Yolların, su kaynaklarının, çöp atık sistemlerinin geliştirilmesi gibi alt yapı olanaklarıyla çevresel problemlerin azaltılması,
  - ✓ Çevre kalitesinin geliştirilmesi.

Turizmin Çevresel Etkileri

- Turizmin fiziksel çevre üzerindeki olumsuz etkileri şunlardır:
  - ✓ Doğal çevrenin üzerinde tahribat yaşanması
  - ✓ Kaynakların kullanım şekline zarar verilmesi
  - ✓ Su kirliliği
  - ✓ Hava kirliliği
  - ✓ Gürültü kirliliği
  - ✓ Kalabalık ve izdiham
  - ✓ Atık sorunu
  - ✓ Ekolojik bozulmalar
  - ✓ Çevresel tehlikeler
  - ✓ Arazi kullanım sorunları
  - ✓ Arkeolojik ve tarihi yerlerin tahrip edilmesi.